

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Suomen frisbeegolfliitto ry:n päivitetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020-2021. Suunnitelmaan on tehty päivityksiä syyskuussa 2020 julkaistun Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimuksen pohjalta.

JOHDANTO

Suomen frisbeegolfliitto ry:n (SFL) tarkoituksena on edistää frisbeegolfia, levittää frisbeegolfin harrastusta, kohottaa jäsenkuntansa fyysistä kuntoa ja terveyttä sekä herättää heissä oikeaa urheiluhenkeä sekä edistää frisbeegolfia harrasteliikuntana. SFL on perustettu vuonna 1998. SFL on Olympiakomitean jäsenjärjestö. Jäsenjärjestönä olemme sitoutuneet mukaan urheiluyhteisön yhteiseen vastuullisuusohjelmaan 2020-2024.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmamme perustuu Olympiakomitean vastuullisuusohjelmaan, vuonna 2019 toteutettuun yhdenvertaisuuskartoitukseen sekä tuoreimpien päivitysten osalta Suomen urheilun eettisen keskuksen SUEKin julkaiseman Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimukseen ja siitä tehtyyn frisbeegolfia koskevaan osaraporttiin. Osaraportti nosti esiin teemoja, joiden myötä vuonna 2020 tehtävä päivitys osoittautui tarpeelliseksi. Samalla yhdenvertaisuussuunnitelman siihen astista toteutumista arvioitiin.

Suunnitelma pohjautuu myös liikuntalakiin, yhdenvertaisuuslakiin, tasa-arvolakiin sekä YK:n ihmisoikeuksien julistukseen. Esimerkiksi liikuntalaki velvoittaa valtionapukelpoisia liikuntajärjestöjä edistämään toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan 2020-2021 on sisällytetty konkreettisia toimia, joiden avulla edistetään yhdenvertaisuutta eri sektoreilla. Keskeisiä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteita ovat yhdenvertaisuustyön vahvistaminen osana liiton ja seurojen toimintakulttuuria, esteettömyys, häirinnän ehkäiseminen ja häirintätapauksiin puuttuminen sekä yhdenvertaisuustyön seuranta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma koostuu kolmesta eri luvusta. Ensimmäisessä luvussa määritellään suunnitelmassa hyödynnettävät yhdenvertaisuuden käsitteet. Toisessa luvussa esitellään poimintoja vuoden 2019 yhdenvertaisuuskartoituksesta. Kolmannessa osiossa käydään läpi liiton yhdenvertaisuustyön nykytilaa sekä avataan päivitetyn yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä erityisesti vuodelle 2021.

Päivitetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty liiton syyskokouksessa 18.10.2020.

1. KÄSITTEET

Frisbeegolfliiton tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnassa on hyödynnetty Suomen Olympiakomitea ry:n yhdenvertaisuussuunnittelun tukimateriaalia¹. Tukimateriaalia on hyödynnetty myös yhdenvertaisuuden käsitteiden määrittelyssä.

YHDENVERTAISUUS ymmärretään tässä yhteydessä syrjimättömyydeksi ikään, sukupuoleen, etniseen taustaan, toimintakykyyn tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyyn perustuen.

TASA-ARVOLLA puolestaan viitataan sukupuolten väliseen syrjimättömyyteen.

SYRJINTÄ on puolestaan ihmisten eriarvoista kohtelua esimerkiksi johonkin ryhmään kuulu-

misen perusteella. Syrjinnäksi voidaan lukea yksittäinen teko, kuten ulkopuolelle jättäminen. Syrjintä voi olla myös seurausta käytänteistä tai säännöistä, jotka ovat epäoikeudenmukaisia.

VÄLINEELLISELLÄ SYRJINNÄLLÄ tarkoitetaan tilannetta, jossa näennäisen neutraali kohtelu tai käytäntö johtaa syrjiviin lopputulemiin.

HÄIRINTÄ on puolestaan henkilön tai ryhmän arvoa ja koskemattomuutta tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaavaa toimintaa, joka johtuu uhkaavasta, halventavasta tai nöyryyttävästä ilmapiiristä. Häirinnäksi voidaan lukea esimerkiksi rasistiset vitsit tai nimittely.

FRISBEEGOLFIN LAJIPIIRTEET & YHDENVERTAISUUS

Yhdenvertaisuus, syrjinnän ehkäisy ja kaikkien tasavertainen huomioon ottaminen ovat frisbeegolfyhteisössä toimimisen peruseriaatteita.

Frisbeegolfia voi pelata niin yksin kuin ryhmässäkin. Radat ovat useimmiten kaikille liikkujille avoimia ja ilmaisia liikkumisympäristöjä. Eritasoiset, -ikäiset ja -taustaiset liikkujat ovat tasavertaisesti tervetulleita nauttimaan frisbeegolfin pelaamista. Muiden kunnioittaminen on oleellinen osa lajikulttuuria, eikä minäänlainen häirintä tai syrjintä ei ole sallittua frisbeegolfissa.

Frisbeegolfin kilpailutoiminnassa pelataan eri luokissa. Vaikka kilpailut käydään luokkien sisäisesti, kierretään ratoja usein eri luokkien muodostamissa sekaryhmissä. Useimmiten frisbeegolfissa kilpaillaan yksilöinä, mutta ratojen kiertäminen ja pelaaminen on vahvasti yhteisöllistä toimintaa.

SFL edistää lajikulttuuria, jossa on tarjolla jokaiselle taustasta riippumatta mahdollisuuksia kehittyä sekä nauttia samalla yhdessäolosta ja yhteisöllisyydestä, kunnioittavassa, myönteisessä ja sallivassa ympäristössä. Lajin parissa ei ole sijaa minkäänlaiselle syrjinnälle tai häirinnälle. Vuonna 2020 julkaistun Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimuksen pohjalta töitä on kuitenkin edelleen tehtävä häirinnän, erityisesti häiritsevän puheen, kitkemiseksi.

Huomionarvoista on, että lajina frisbeegolf on erityisesti kilpailu- ja seuratoiminnan osalta vielä melko uusi verrattuna moneen perinteisempään lajiin. Frisbeegolfliitossa yhdenvertaisuutta tulee edistää laaja-alaisesti osana kaikkea toimintaa. Yhdenvertaisuuden arvioiminen on osa liiton päätöksentekoprosesseja, tapahtumien suunnittelua ja toteutusta sekä tiedotusta. Yhdenvertaisuus on liiton toiminnan tärkeä arvo. Tämän vuoksi sen eteen on myös tehtävä systemaattisesti ja tavoitteellisesti töitä.

¹ Yhdenvertaisuussuunnittelu. Viitattu 4.9.2020. <https://storage.googleapis.com/valo-production/2017/01/yhdenvertaisuussuunnittelu.pdf>

2. LIITON YHDENVERTAISUUSKARTOITUS 2019

Frisbeegolfliiton yhdenvertaisuustyöryhmä toteutti marras-joulukuussa 2017 jäsenistölleen ensimmäisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyn. Kartoituskysely toteutettiin Olympiakomitealta tilattua yhdenvertaisuuskyselyn pohjaa käyttäen. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään yhdenvertaisuuden tilannetta suomalaisissa frisbeegolfseuroissa. Vuoden 2019 seurakyselyn yhteydessä yhdenvertaisuuskartoitus uusittiin. *Tuoreimman kartoituksen tulokset sekä vertailua vuoteen 2017 löytyy yhdenvertaisuussuunnitelman liitteestä 1.*

SEURANI ILMAPIIRI ON MONIARVOINEN JA AVOIN

94 %

98 %

TYTÖILLÄ JA
POJILLA ON SEURASSA
YHTÄLÄISET
MAHDOLLISUUDET
HARRASTAMISEEN JA
KILPAILEMISEEN

54 %

VALMENTAJAN,
OHJAAJAN TAI
JOHTOTEHTÄVISSÄ ON
MUKANA SEKÄ MIEHIÄ
ETTÄ NAISIA

96 %

SEURASSA EI OLE
VAMMAISURHEILUA TAI
SOVELTAVAN LIIKUNNAN
TOIMINTAA

98 %

SEURASSA
HARRASTAMINEN ON
MAHDOLLISTA
EDULLISESTI

EN OLE HAVAINNUT SEURA HARRASTAJIEN, OHJAAJIEN TAI JOHTOHENKILÖIDEN KÄYTTÄVÄN JOTAKIN IHMISRYHMÄÄ SYRJIVÄÄ KIELENKÄYTTÖÄ

86 %

EN OLE KOSKAAN TODISTANUT TAI KOHDANNUT SYRJIVÄÄ KÄYDÖSTÄ SEURASSA

88 %

SEURASSA EI OLE KESKUSTELTU SYRJINNÄSTÄ

44 %

SEURASSA EI OLE TOIMINTAMALLEJA SYRJINTÄTAPAUSTEN KÄSITTELYYN

66 %

3. YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

TOIMENPITEET VUOSINA 2018-2019

Liiton historian ensimmäinen yhdenvertaisuussuunnitelma laadittiin vuosiksi 2018-2019. Yhdenvertaisuussuunnitelmassa keskeisiä tavoitteita olivat yhdenvertaisuuden saattaminen osaksi liiton ja seurojen toimintakulttuuria (kampanjat, syrjintätapauksiin puuttumisen malli, hankkeiden tukeminen, yhdenvertaisuus teemaksi toimintasuunnitelmiin ja Liitopäiville), esteettömyys (sisältöjä eri kielille, frisbeegolfratojen esteettömyydestä tiedottaminen) sekä systemaattisen yhdenvertaisuusarvioinnin käynnistäminen.

Vuosina 2018-2019 liitto on suunnitelman mukaisesti kannustanut seuroja mukaan Syrjinnästä vapaa alue -kampanjaan sekä levittänyt Et ole yksin -hankkeesta. Syys-marraskuussa liitto levitti tietoa Jyväskylän yliopiston PRACT-hankkeen kyselytutkimuksesta, jossa kerättiin tietoa urheilun ja liikunnan piirissä tapahtuvasta häirinnästä.

Lisäksi liitto on aloittanut yhteydenpidon Vammaisliikunta ja -urheilu VAU ry:n kanssa, tarkoituksena on pilotoida ja selvittää, kuinka voidaan lisätä tietoisuutta esteettömistä frisbeegolfradoista. Yhteistyön jatkaminen on keskeinen osa nyt päivitettävää yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Yhdenvertaisuusteemaa on käsitelty toimintasuunnitelmissa ja -kertomuksissa sekä Liitopäivillä, lisäksi teema on näkyvä osa vuonna 2019 uudistettua liiton tuoretta visiota. Lisäksi liitto on laatinut syrjintätapauksiin puuttumisen ohjeistusta, jonka työstö jatkuu edelleen osana laajempaa kurinpitösäännösten aukikirjoitusta.

TOIMENPITEET VUONNA 2020

Vuoden 2020 aikana SFL on toteuttanut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmansa mukaisia toimenpiteitä. Suunnitelman mukaisia toimenpiteitä vuonna 2020 ovat olleet:

- SFL on innostanut seurojaan mukaan yhdenvertaisuutta edistäviin kampanjoihin ja koulutuksiin (mm. Häirintävapaa urheilu -koulutukset)
- Syyskokouksessa esiteltiin ja hyväksyttiin liiton uudet toimintasäännöt sekä kurinpitösäännöt, jotka tarjoavat liitolle ja sen jäsenseuroille aiempaa enemmän työkaluja syrjintä- ja häirintätapauksiin puuttumiselle (PRH hyväksynyt 28.8.2020)
- Syksyllä 2020 julkaistaan sääntöjä täydentämään syrjintätapausten käsittelyä koskeva toimintaohje
- Ratojen esteettömyysprojekti on jatkunut, lisäksi liitto on ollut kontaktissa uusien esteettömyyshankkeiden kanssa
- Soveltavan liikunnan saralla liitto on käynnistänyt yhteistyökartoituksen Soveltava Liikunta SoveLi ry:n kanssa
- Naisjaoston toiminta on jatkunut aktiivisesti, muun muassa Lady Tourin ja naisten viikon järjestelyin
- Suunnitelman toteutumista on seurattu ja sen toteuttamista on aikataulutettu. Syksyllä julkaistun Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimuksen pohjalta tilannetta arvioitiin tehostetusti ja päädyttiin tekemään suunnitelmaan päivityksiä.
- Lisäksi liiton työntekijät ovat osallistuneet Vastuullinen valmentaja -verkkokoulutuksen sparraustilaisuuksiin. Liitto päivitti myös ohjaajakoulutustensa sisältöjä siten, että kurssien sisältöihin kuuluu vastuullisen valmentamisen ja ohjaamisen teemoja (esimerkiksi turvallisen toimintaympäristön luominen).

HÄIRINTÄ SUOMALAISESSA KILPAURHEILUSSA -TUTKIMUS 2019-2020

Syyskuussa 2020 Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry julkaisi Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -tutkimusraportin. Tutkimukseen otti osaa yhteensä 48 lajiliittoa. SFL:n lisenssipelaajista tutkimuskyselyyn vastasi 199 henkilöä (vastausprosentti 7). Sukupuolittain vastauksia tuli eniten miehiltä (161).

Frisbeegolfin osatutkimusraportista ilmeni, että vastaajista 28 % oli viimeisen viiden vuoden aikana kokenut urheilutoiminnassa seksuaalista häirintää. Naisista häirintää oli kokenut 54 % ja miehistä 22 %. Toisaalta naisvastaajien määrä frisbeegolfin osalta oli pieni. Seksuaalisen häirinnän muodoista yleisimpiä frisbeegolfissa olivat yleisempi häiritsevä puhe (47 vastaajaa) sekä sanallinen seksuaalinen häirintä (16 vastaajaa).

Naisvastaajista 59 % oli kokenut puolestaan sukupuolista häirintää. Eniten koettuja sukupuolisen häirinnän muotoja frisbeegolfin osatutkimuksessa olivat ominaisuuksien vähättely tai kyseenalaistaminen sukupuolen perusteella (21 vastausta), syrjintä tai sukupuolen perusteella heikompaan asemaan asettaminen (10) sekä sukupuolen tai sen ilmaisun halventaminen (9). Seksuaaliseen ja sukupuoleen häirintään ovat syyllistyneet yleisimmin toiset urheilijat. Suurin osa syyllistyneistä oli miespuolisia.

Vastaajista 53 % kertoi, ettei osaa sanoa, onko oma lajiliitto puuttunut häirintään tai tehnyt töitä häirinnän ehkäisemiseksi lajin parissa.

SUUNNITELMAN PÄIVITYS

Liiton vuonna 2019 teettämän kyselyn perusteella harrastaminen suomalaisissa frisbeegolfseuroissa koetaan pääosin yhdenvertaiseksi ja moniarvoiseksi toiminnaksi. Lähtökohtaisesti mielletään, että lajissa kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia ja tulla mukaan. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta lajin piirissä vahvuuksia ovat harrastamisen edullisuus sekä moniarvoinen ja avoin toimintakulttuuri.

Näitä vahvuuksia on vaalittava sekä syrjinnän ehkäisyä ja yhdenvertaisuutta edelleen vahvistettava.

Kartoituskysely nosti esille myös toiminnan kehitystarpeita: soveltava liikunta ja vammaisurheilu sekä toimintamallien luominen syrjinnän ja häirinnän ehkäisemiseen sekä syrjintätapausten selvittämiseen. Toiminnan lähtökohtana on oltava, että kynnyksellä lähtee mukaan frisbeegolfin harrastus- ja kilpailutoimintaan on mahdollisimman matala eri taustoista tuleville ihmisille. Lisäksi keskeinen teema oli naisten ja tyttöjen frisbeegolfharrastamisen edistäminen. Tämä tapahtuu eritoten jo olemassa olevan ja asemaansa vakiinnuttaneen liiton rakenteen, naisjaoston, kautta.

Vuonna 2020 julkaistu Häirintä suomalaisessa kilpaurheilussa -raportti toi esille uusia kehitystarpeita. Raportista ilmeni, että harrastajat ovat kokeneet sekä seksuaalista että sukupuolista häirintää. Häiritsevään puheeseen, sanalliseen seksuaaliseen häirintään sekä sukupuolen perusteella tapahtuvaan vähättelyyn ja syrjintään on löydettävä lajiryhteisössä uusia keinoja. Lisäksi tutkimus osoitti, että liiton häirinnän vastaisesta työstä ja käytössä olevista työkaluista on tehtävä entistä näkyvämpiä.

Frisbeegolfliiton yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulu on esitelty oheisessa taulukossa. Suunnitelmaan on kirjattu kolme eri tavoitetta sekä niitä tukevia toimenpiteitä. Jokainen toimenpide on aikataulutettu, mikä luo raameja myös yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttamiselle ja toiminnan arvioimiselle.

LIITON YHTEYSHENKILÖT

Liiton vastuuhenkilöinä yhdenvertaisuusasioissa toimivat liiton toiminnanjohtaja sekä hallituksessa yhdenvertaisuusasioista vastuualueenaan omaava jäsen.

TAVOITE	TOIMENPIDE	SEURANTA
YHDENVERTAISUUS JA SYRJINNÄN EHKÄISY OSAKSI LIITON JA SEUROJEN TOIMINTAKULTTUURIA	<p>Osallistetaan jäsenseuroja mukaan syrjinnän vastaisiin kampanjoihin ja tuodaan asiaa näkyvästi esille esimerkiksi sosiaalisen median ja konkreettisten materiaalien avulla</p>	<p>Julkaisujen määrä</p> <p>Yhdenvertaisuuskartoituksen tulokset</p>
	<p>Liiton säännöt ja kurinpitösäännöt sekä niihin perustuvat toimintamallit ja ohjeet antavat välineitä epäasialliseen käytökseen ja häirintään puuttumiseen</p> <p>Lisätään tietoisuutta säännöistä sekä kehitetään seurojen kanssa konkreettisia toimintamalleja epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ehkäisyyn ja tapausten käsittelyyn</p> <p>Levitetään tietoisuutta Et ole yksin ja ILMO-palveluista pelaajien keskuudessa</p>	<p>Julkaisujen määrä</p> <p>Yhdenvertaisuuskartoituksen tulokset</p>
	<p>Tuetaan liittotasolta seurojen yhdenvertaisuutta tukevia hankkeita sekä jaetaan kokemuksia ja viestiä hyväksi koetuista käytänteistä ja rakenteista muille</p> <p>Huomioidaan yhdenvertaisuus viestinnässä, sekä viestitään yhdenvertaisuudesta toistuvasti ja monikanavaisesti</p>	<p>Viestinnän määrä ja esiintyvyys eri kanavissa</p>
	<p>Liitto viestii aktiivisesti ja ottaa kantaa yhdenvertaisuuteen, syrjinnän ehkäisemiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumiseen liittyviin teemoihin, sekä osallistaa seurojaan mukaan keskusteluun</p> <p>Yhdenvertaisuussuunnitelmasta keskustellaan ja sitä arvioidaan vuosittain järjestettävillä seuratoimijoiden ja -aktiivien Liitopäivillä, lisäksi hallitus seuraa toteutumista</p> <p>Levitetään tietoa yhdenvertaisuuteen liittyvistä koulutuksista sekä koulutetaan itse jäsenistöä teemoista. Sisällytetään ohjaajakoulutukseen Vastuullinen valmentaja -kokonaisuudet.</p>	<p>Julkaisujen määrä</p> <p>Yhdenvertaisuuskartoituksen tulokset</p>

TAVOITE	TOIMENPIDE	SEURANTA
FRISBEGOLFIN HARRASTAMINEN JA TIETO ESTEETTÖMÄSTI SAATAVILLE	Tuotetaan liitolle myös englannin- ja ruotsinkielistä sisältöä	Sisällön määrä
	Jatketaan vuoden 2018 loppupuolella käynnistettyä hanketta esteettömän frisbeegolfratahankkeen ja esteettömyyssertifikaattien osalta	Hankkeen toteutuminen
	Levitetään tietoisuutta radoista ja niiden tarjoamista esteettömistä harrastusmahdollisuuksista	Julkaisujen määrä
	Sisällytetään yhdenvertaisuus ja turvallisen ilmapiirin luominen osaksi ohjaajakoulutuksia ja kurssisisältöjä. Introkurssin suunnittelussa huomioidaan soveltavan liikunnan kohderyhmät.	Kurssien ja koulutusten määrä
YHDENVERTAISUUSTYÖTÄ ARVIOIDAAN JA KEHITETÄÄN SYSTEMAATTISESTI YLLÄPIDETÄÄN JA LUODAAN YHDENVERTAISUUSTYÖTÄ TUKEVIA RAKENTEITA	Tuetaan naisten ja tyttöjen frisbeeharrastamista edistävän naisjaoston toimintaa	Naisjaoston toiminta
	Arvioidaan ja seurataan yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumista	Jatkuva arviointi vuosissuunnitelman pohjalta
	Toistetaan seuratoimijoille suunnattu yhdenvertaisuuskysely ja käynnistetään yhdenvertaisuussuunnitelman päivitysprosessi	Kartoituskyselyllä kartoitetaan nykytilannetta sekä arvioidaan aiemman yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista